

Odgovor:

Kadar Vas bo sadno drevje pri vožnji oviralo, tedaj se zglasite. Ako pa boste Vi sosedu škodo delali, se bo pa on zglasil. Potem bo pa komisija določila, v kolikor ste Vi pri vožnji ovirani in koliko ste napravili nepotrebne škode. Boljše pa je, da se z dobro poravnata, ker cesta gotovo ni toliko vredna, kolikor bodo znašali stroški.

A. S. v Franciji.

Imam nekaj denarja in bi rad kupil posestvo v Sloveniji. Koliko je plačati za kvadratni meter in koliko je desetka?

Odgovor:

Na Vaše cenjeno pismo od 15. svečana t. l. Vam odgovorjamo, da se pri nas v Sloveniji kupuje le redkokada na kvadratne metre in to le v mestih in v bližini mest, drugače pa po cenitvi. Desetka je plačati od kupnine 5% kakoj pri pogodbi.

*

O kokoškah.

Kokoške krmimo deloma z mehko, deloma s trdo hrano, to je zrnjem.

Mehko krmo pripravimo iz mešanice kuhanega zmečkanega krompirja, otrobov, ovsenega, ječmenega ali koruznega šrota in raznih primesi. To krmo pokladamo svežo, mlačno in drobtinasto, nikdar premehko ali celo tekočo. Skisana hrana povzroči bolezen. Mehki hrani primešamo pomladi in pozimi suho zdrobljeno listje koprive. Jajčaricam potrebno apno damo v obliki klajnega apna ali zmleto belo krečlo kot primes mehki krmii in suhe zdrobljene jajčne lupine. Kot močna krma je priporočljiv Promiul in kuhane zmlete kosti (kostna moka). V času misanja je potrebna hrana, ki vsebuje mast, to je laneno seme ali lojne ocvirke ter ribja moka. Prav hvaležne so putke za vsakovrstno zelenjadne odpadke. Po zimi pa tudi kaj rade in s

Našim naročnikom!

Naše upravništvo je z delom skoraj gotovo. Naslovi bodo prihodnji teden vsi novi. Prosimo naročnike prav lepo in resno, da nam natanko pišejo, če bi pri njihovem listu ne bilo kaj prav. Pišejo naj: 1. Če so list plačali, pa ga ne dobijo, kdaj so plačali in koliko? 2. Če je na naslovu kaka pomota, naj nam takoj pišejo, da jo popravimo, ker sama od sebe se nobena pomota ne bo odpravila. 3. Ako kdo dobi po pomoti dva izvoda, naj nam takoj vrne nepravilni izvod in nanj napiše: Dobivam dva. Kdor ne bo upošteval teh naših prošenj, bo sam kriv, ako ne bo dobival našega lista v redu.

Upravništvo »Slov. Gospodarja«.

pridom surov razpolovljen runkel, ki ga obesimo v primerni višini na žebelj.

Kot trda hrana pride v poštev žitna mešanica iz pšenice, ječmena, ovsu in koruze.

Kdor hrani svoje putke enostransko in hoče pri tem samo štediti ali je celo mnenja, da si najdejo živali ves živč same na prostem, ne sme pričakovati haska od njih. Samo otrobi, sama koruza ali krompir in koruza ni zadostna hrana. Koruza za jajčarice ni priporočljiva, ker se po njej živali odebelijo in prenehajo nesti. Čim raznovrstnejša je krma, tem bolja je.

Kokoši morajo imeti na razpolago ostrorobat pesek, katerega potrebujejo za premlevanje zrnja.

Manjkati ne sme zveža pitna voda. Pozimi naj bo voda prestana, torej nikdar ledeno mrzla.

Krmimo pa kokoške sledeče:

Pomladi: zjutraj mehko krmo iz krompirja, otrobov ovsenega ali ječmenovega šrota in kopriv. Zvečer damo zrnje — pšenico in oves ali ječmen.

Poleti: zjutraj mehko krmo iz poparjenih otrobov in ribje moke. Zvečer pa pšenico ali ječmen.

Na jesen: zjutraj mehko krmo iz krompirja, otrobov, nastrganega korenja in ribje moke. Zvečer mešano zrnje, ječmen, koruzo in oves. V času misanja dodamo še koruzni šrot, laneno seme ali lojne ocvirke.

V zimskem času: zjutraj mehko krmo iz krompirja, korenja, pšeničnih otrobov, zdrobljenih kopriv, ribje moke, ječmenovega ali še boljše koruznega šrota. Zvečer pa žitno mešanico iz koruze in ječmena ali koruze in ovsu.

V poletnem času, deloma tudi spomladi in jeseni si kokoške poiščejo same dobršen del svoje hrane zunaj na prostem. Če imajo prost izhod, najdejo zgodaj zjutraj bogato obloženo mizo z izbranimi slaščicami raznih žuželjk, glist, polžev i. dr. Ob času žetve jim tudi žita ne manjka. Ob takem času dajemo kuretini zjutraj nekaj mehke krme brez ribje moke in zvečer po potrebi, če nima dovolj polnih golš, malo žita, ječmena ali pšenice.

Gnezdo.

Kokoške kaj rade neso v skritih, mirnih koticah. Na to se je treba ozirati ter pripraviti primerna gnezda, da si jih putke same ne izberejo včasih v skoraj nedostopnih višinah v senu, kar otežkoči gospodinjji kontrolo nad nesnostjo kokošk. Gnezda moramo držati čista, posebno pazimo, da se ne zaređi mrčes, ki prežene putke iz gnezd. Proti mrčesu so se dobro obnesli naftalinski podložki, ki odvrčajo s svojim vonjem krvose in zajedavce. Jajčka odvzamemo dnevno iz gnezd. Morebiten duh po naftalinu se izgubi kmalu.

Zelo koristen nam je kontrolni zapisnik o nesnosti naših kokoši.

Izguba ali dobiček?

Dobra jajčarica znese letno povprečno 150 jajc. Prvo in drugo leto morda celo 170 ali še več. V tretjem letu pa dokaj manj. Zato putke tudi ne držimo

Januš Golec:

Guzaj.

11

»Vašo trška čast in pravice ste potrdile s pljunki in sunki po nedolžnem opazovalcu vašega trga pred dobrimi štirinajstimi dnevi. Opljuvani ter osuvani vam zapuščata v spomin na frdamanega prangerja jato neplačanih mačk, katerim blagovolite postaviti spomenik poleg onega trškega kamna, radi katerega sem bil javno osramočen prvič in zadnjič v življenju od pobesnelih ženskih rok.

S pozdravi odpuščanja za pljunke in sunke: Franc Guzaj iz št. Jurja ob juž. žel. in ne leobniški Walzinger.«

Zgorajšnje pismo je krčmar ponovil nevarno se gibajoči množici, ki je kar strmela. Kaj —? Guzaj — sam Guzaj — ta strašni ter prosluli to-

lovaj se jim je osvetil na ta način? Nikdo bi ne bil verjel čudnega maščevanja, ako bi ne bilo za beleženo črno na belem in bi se ne bile razkadile mačke in ne odgalopiral oni prokleti golokolenež kar s parom najbolj brzih konj.

Nad kom so se hoteli znositi? Nad županom in občinskim biričem? Ta dva sta ravnala v dobri nadi, kakor oni. Osveta je osveta, če se tudi posreči na tako izreden ter smešen način kakor se je Guzajeva nad celo Podsredo radi zapostavljanja in blatenja prangerske časti!

Še smejali so se Podsrečani z ženskami vred, ko so se umirili in uvideli, da se je znosil nad njimi tolovaj na tako preprost in prav za prav nedolžen način. Ženske so se zavzele za trško čast in pravice s pljunki in sunki; javno od ženskega spola na pranger sramote postavljeni ropar jim je vrnil milo za drago z neplačanami mačkami. Preko pljunkov, sunkov in mačje nadloge je bilo treba preiti mirno na dnevni red, kar so dobri Podsrečani s sicer dobrosrčnimi ženskami tudi storili, ko so spoznali, da je Podsreda s

Vsak mesec

Din 13-

bo plačal vsak kdor hoče brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo izhajali vsak mesec en velezanimiv zvezek

po Din 13-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška 5

dalje kakor do 3 leta, ker ponehava nesnost in kokoš ne plača več prehrane. S 110 do 120 jajčki nam plača kokoš vse stroške krme. Kar znese preko tega števila jajčk, lahko računamo kot dobiček. Prišteti je temu še izkupiček za kokoš samo.

Največji hasek nam dajo putke iz zgodnjih gnezd, ki so navadno dobre zimske jajčarice.

Kurnik.

Prostoren, zračen, suh, svetel in snažen mora biti. To je predpogoj za dobro uspevanje kuretine. Vzrok mnogih bolezni je zadohel, vlažen in nesnažen kurnik. Za sedenje je potrebno, da namestimo dovolj močne okrogle droge in sicer ne previšoke in ne drug nad drugim. Gnoj odstranimo redno, od časa do časa polijemo in odrgnemo droge in lesene del kurnika z vrelim lugom, da se s tem uniči mrčes. Vsaj enkrat na leto pa razkužimo kurnik z apnenim beležem, kateremu primešamo kraolin. Snaga v kurniku je eden glavnih pripomočkov k uspešni in dobičkanosti rejni perutnine.

Kurnik ne sme biti v vročih poletnih mesecih soparen — v zimskem času pa tako hladan, da kuretina ozebe. Če perutnina nima iz kateregakoli vzroka pravega počitka in če prezeba, ne uspeva. Mrzel kurnik opazimo ali sicer zadostno zavarujemo pred mrazom. Kokoši, ki prezebavajo, ne neso.

Tudi pozimi morajo kokoši imeti zadosti velik pred vetrom zavarovan prostor, kjer se lahko gibajo in brskajo ter imajo priliko, da se kopljejo v pesku. V hudem mrazu in sneženem mezežu pa putk ne spuščamo na prosto.

Kokošjereja je gospodinja vir lepih dohodkov. Predvsem pa je važno, da goje le čistokrvne živali dobre pasme in domače vzreje ter jim posveča potrebno pažnjo, saj jo dobi bogato plačano.

Gospodinjstvo-nadaljevalna šola v Obrežu. Na tej šoli se je zaključil pouk dne 26. sveč. Ni bilo letos razstave, ker sta bili lansko leto

dve in ker so hotela dekleta došle k zaključni prireditvi tudi pogostiti. Tega pa ne bi mogla — tako so povedala — če bi bila v učnih prostorih razstava. Imel sem srečo, da sem bil tudi jaz povabljen na zaključno slovesnost. Ob tej priliki sem se tako navdušil za kmetijsko- in gospodinjstvo-nadaljevalne šole, da moram o njih na vsak način nekaj napisati za »Gospodarja«. Saj še menda mnogi ne vedo, kaj se odrasla dekleta v teh šolah učijo. Voditeljica šole s. Vitoslava Hanželič je natančno poročala, kaj so delale 28 dni. Vršila sta se pravzaprav dva vzoredna tečaja z 12 gojenkami. Vsak je imel pouk 28 dni po 8 učnih ur. Kuhanje, gospodinjstvo, vrčarstvo, življoznanstvo, vzgojeslovje in še več tega — vsega si nisem mogel zapomniti — je poučevala s. Vitoslava Hanželič, šivanje, ročna dela itd. pa s. Liberija Plazar. Nauk o krščanskem življenju je poučeval središki kaplan g. A. Stakne v obeh tečajih skupno 26 ur. Vsi trije, ki so poučevali, zatrjujejo, da so dekleta z največjim zanimanjem sledila pouku. Večina deklet ni zamudila niti ure pouka, čeprav je bila pot dostikrat silno slaba. Zato tudi uspeh ni izostal, kar so pokazali nastopi deklet samih. Šest jih je nastopilo s tako sigurnostjo, da bi je ne pričakovali od kmetijskega dekleta. Vmes pa je prepevalo 24 mladih grl prelepe narodne pesmi. Zelo veliko so morale peti pri svojem delu v kuhinji in pri šivanju, da znajo tako dolgo vrsto pesmi. Razumel sem, zakaj so jo s takim veseljem mahale s svojimi cekri v šolo te velike šolarke. Tam v Obrežu je bilo pač prijetno, da menda nikjer več ne bo tako. Ob koncu so se gojenke zahvalile vsem, ki so jim pripomogli do te šole, nato so vse navzoče pogostile ter tako tudi praktično pokazale, kaj da znajo. Vsi navzoči, zlasti starši deklet, so bili z uspehi šole izredno zadovoljni. Videli so, kako dobro je bil porabljen čas, ko so hodila dekleta v šolo in rekli so, da hočejo dati še ostale hčerke v gospodinjstvo šolo, da se kaj naučijo. Kr. banska uprava, ki organizira in kmetijsko- in gospodinjstvo-nadaljevalno šolstvo, s tem kmetiskemu stanu res mnogo koristi. O tem sem se enkrat do dobra pripričal.

Tinje na Pohorju. Dne 15. februarja tega leta je bil zaključek gospodinjstvo-nadaljevalne šole v Tinju na Pohorju. Tečaj je trajal

čez tri meseca in se ga je udeleževalo 15 kmetijskih deklet do konca, vključno nekaterim besedam. Zaključek sam je bil zelo iskren in v veselje vsem, kakor dekletom, tako tudi gg. učiteljicam, ki so poučevale na tečaju. Za konec so dekleta priredila znano igro »Pri gospodju«, ki je pri ljudeh vzbujala ogromno poučnega smeha.

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo, dne 16. marca se zaključil trimesečni gospodinjstveni tečaj, ki ga vodijo tukajšnje šolske sestre. Sklep tečaja bo združen s razstavo ročnih del in kuharskih umetnosti naših mladih bodočih gospodinj.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 6. marca 1931 je bilo pripeljanih 189 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 125 do 135 Din, 7—9 tednov stari 180 do 250 Din, 3—4 mesece stari 280 do 350 Din, 5—7 mesecev star 400 do 500 Din, 8—10 mesecev stari 550 do 600 Din, 1 leto 900 do 1100 Din, 1 kg žive teže 8—9 Din, 1 kg mrtve teže 10—12 Din. Prodanih je bilo 49 komadov.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 7. marca 1931 so pripeljali špeharji na 104 vozeh 321 komadov zaklanih svinj, kmetje 1 voz sena in 4 slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 22 Din, slanina 13 do 17, seno 80 do 90, slama 50 do 55. Pšenica 2, ječmen 1,50, oves 1,25, kuzuza 1,50, ajda 1,25, ajdovo pšeno 4,50 do 5, prosa 1,75, fižol 1,50 do 2. Kokoš 30 do 45, piščanci 35 do 75, raca 30 do 75, gos 60 do 70, puran 50 do 70. Česen 15, čebula 2,50 do 3, jabolka 5 do 10, suhe slive 10 do 12, mleko 2 do 3, surovo maslo 32 do 36 Din, med 12 do 20.

*

Prisilno delo v ruskih lesovih.

V lesove pošilja sovjetska oblast na stotisoče ljudi iz števila »razrednih vragov«. Te so sklenili boljševiki pri korenini iztrgati iz komunistične ruske domovne. Zapreti nepokorno Rusijo

Ste naročeni na list NEDELJA?

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge poučne verske članke, razen tega pa resničen dogodiljaj iz braziljanskega pragozda: »Mladostna prijateljica« in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

prangerjem eno, siloviti Guzaj drugo, in vendar je sedaj zadoščeno obema!

Sejem na Hrvaškem.

Guzaju so bili kraji preko Sotle ravno tako tuji ter neznani, kakor n. pr. Amerika. Ker je služboval nekaj let v Dalmaciji, je znal hrvatski, a kje je bila Dalmacija in kje hrvatsko Zagorje! Uverjen je bil, da je hrvaški sosed v vsakem oziru daleč za Štajersko in baš radi tega si je obetal na tamošnjih sejmih pred nastopom zime prav obilno denarno ter blagovno žetev. Navajen je bil uspehov in niti na misel mu ni prišlo, da bi mu znalo tu in tam vendar le spodleteti. Stal je preveč upanja vase in liki jeklo trdno svojo organizacijo ter podcenjeval Hrvate. Po izpraševanju ter temeljitem posvetovanju s tovariši se je odločil, da se bo lotil velikega sejma v Deseniču na godovni dan sv. Terezije 15. oktobra. Desenič ni daleč od meje in ima s slovensko sosedo zelo ugodno cestno zvezo preko Sotle pri Miljani na Imeno, Podčetrtok in v Olimske šu-

me, kjer se je razprostiralo Guzajevo kraljestvo. Vsi guzajci so bili za to, da se ponovi na hrvaškem sejmju način žepne tatvine ter drznega trganja denarja kar iz rok, kakor se jim je tako zlahka posrečilo ter sijajno obneslo na svetogorskem sejmišču. Na Terezijevo v Deseniču ni bilo treba storiti nič drugega, nego izvesti še enkrat že posrečeno žeparsko ter roparsko vajo. Tatovi ter roparji bodo šli peš preko Sotle in po cesti kar naravnost na deseniško sejmišče; glavari jim bo sledil na koleslju do krčme pred Deseničem in bo prišel nadzirat tolovajsko delo k nogam, ko bo barantija na vrhuncu krog desete ure predpoldne. Dan pohoda je bil določen na 15. oktober zgodaj zjutraj. Guzajci kot mešetarji z leskovkami v rokah, glavari v ulogi štajerskega prekupca, ki govori kot večletni mejaš, tudi zagorščino.

Po dogovoru je izpregel Guzaj v gostilni pri muzikantih Juračeki pred tolikokrat opevanim in zgodovinsko opisanim deseniškim gradom, katerega nazivajo Zagorci »Naš Tabor«. Grad je

v ječe, to je nesmiselno. Ječe niso narejene za ljudi take vrste. Tam bi jih morali na državne stroške hraniti. Postreliti vse bi bilo težko, ker bi morali postreliti nekaj milijonov ljudi. Po sovjetski socijalni statistiki je v Rusiji samih »kulakov« okrog devet milijonov. Poleg »kulakov« pa je še precej duhovnikov, profesorjev, inženjerjev, bivših veleposestnikov in raznih drugih »buržujev«. Zato so sovjeti iztuhali, da je prisilno delo v lesovih zelo primerno za vse njihove nasprotnike. Ti sovražniki sovjetov morajo delati za sovjetsko oblast; ker jih slabo hranijo, slabo oblačijo, zato pri hudem mrazu in vsled silnih naporov zelo boleajo, naglo umirajo ter tako delajo prosta mesta za vedno nove žrtve komunističnih tiranov. Saj se ni dolgo, ko so listi poročali o tisočih teh nesrečnežev, ki so umrli v zadnjem času!

Kako se vrši prisilno delo v lesovih? Po poročilih ubežnikov se dela po trojkah, to je tri osebe skupaj. Taki trojki se naloži dnevno delo: gotovo število dreves (okrog 105) podreti, odsekati veje in jih zložiti na kupe. Redko se zgodi, da trojka izvrši naloženo dnevno delo. In ako ga po dnevi ne izvrši, se delo raztegne na noč. In drugi dan se zopet začne novo delo in tako gre dalje naprej. Ker ni vprežne živine, da bi vlačila bruna, vlačijo in valé ista k prisilnemu delu obsojeni ljudje. »Kone moramo krmiti, a teh dvonogih goved ne znamo, kam bi jih dejali, če bi ne bilo tega dela v gozdovih,« se je izrazil nek nadzornik, ki vodi ta dela.

Kazni, ki so jih izmislili čekisti za navidezne krivce pri delu, presegajo vsako domišljijo. Najbolj navadna kazen je pretepanje s palicami, druga je v tem, da ubogo žrtev slečejo in jo po noči privežejo k drevesu. Ako kak kaznjenc zopet stori novo krivdo, ga popolnoma slečejo in ga za celo noč zapro v hladno ječo, kjer z vodo polijejo tla. In še eno kazen so izmislili rdeči trinogi. Obsojenec mora do vratu v vodi vleči po vodi hlode in jih nazadnje privleči do brega. To delo nadzorujejo

posebni čekisti v čolnih. Ako nesrečnež ne dela po volji čekistov, ga takoj udarijo z bičem po glavi ali po licu.

Tako se seka in spravlja sovjetski les, zato ima lahko tako nizko ceno, ker je trud delavcev brezplačen. Amerika je prepovedala uvoz ruskega lesa, »krščanska Evropa« pa seveda kupuje ta les in je tako kriva, da bodo še nove čete ruskih kmetov izgubila zdravje in življenje pri napornem prisilnem delu. In še nekaj! Socijaldemokrati in komunisti zahtevajo navadno povsod osem- ali sedemurno dnevno delo. Kako opravičujejo ti »človekoljubi« svoje ruske somišljenike, ki pri slabi hrani in napornem prisilnem delu cel dan in še v noč mučijo svoje delavske žrtve? O tem ne bomo dobili odgovora. A. K.

*

Spuhlja pri Ptujju. Ustanovili smo si novo Prosvetno društvo, čegar pravila so bila rešena od banske uprave v Ljubljani dne 26. avgusta 1930. Občni zbor se je vršil dne 25. januarja 1931. Ustanovili smo tudi kolesarski odsek za Spuhljo in okolico pod okriljem našega Prosvetnega društva, kateremu načeljuje Josip Bolcar, pos. sin iz Spuhlja. Kolesarski odsek ima nalogo, da naše fante in dekleta odvrača od slabe družbe, od gostilne in kar je največja poguba tukajšnje mladine, od plesa. Fantje in dekleta, pridružite se našemu novoustanovljenemu kolesarskemu odseku, da bomo skupno poleteli na izlete ter se bomo skupno veselili v poštenih družbi.

Ljutomer. Tukajšnje prosvetno društvo priredi na praznik sv. Jožeta, dne 19. marca tega leta popoldne v Katoliškem domu tombolo. Glavni dobiček je vreča moke. Vseh lepih dobitkov pa je nad 250. Cena tombolski karti samo 2 Din. K mnogostevilni udeležbi vabi odbor.

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru vprizori sedaj v postnem času ob nedeljah, dne 15., 22. in 29. marca v Katoliškem domu

ob pol 4. uri popoldne krasno zgodovinsko igro v 4. dejanjih iz časa Neronovega preganjanja kristjanov »Quo vadis?« (Kam greš?). To je dramatisacija znanega romana poljskega pisatelja Henrika Sinkijeviča. Igra je gotovo ena izmed najlepših rimskih iger in si jo je vredno ogledati. Na odru nastopi nad 50 oseb. Vjudno vabimo vse domačine in tudi druge iz bližnje in daljnje sosesčine. Predstava traja od pol štirih do pol osmih zvečer. Dne 15. marca je predstava za domačine, dne 22. in 29. marca pa za goste, ki pridejo od blizu in od daleč.

Dramlje. Tudi mi se gibljemo, ker nočemo zaostajati za drugimi. Igre prirejamo redno vsak mesec. Zadnje zelo ganljivo igro »Bele vrtnice« smo priredili na pustno nedeljo pod vodstvom g. Milka Saveli. Za prihodnji mesec pa se predvidevata kar dve: »Pri Brodnikovih« in »Domen«; vodi gđc. učiteljica Julka Kincl.

*

Knjige.

»Kvišku zdaj dežela vsa.« Pod tem naslovom je izšla knjižica, ki ji je predmet »beseda o katoliški akciji«. Z živahno in poljudno besedo tolmači razmere, ki danes vladajo v človeški družbi, pri posameznih narodih, osobito v naši domovini. V ta tok časa, v ta uživanju vdani, napol popoganjani svet je zaklical in kliče še vedno sv. Oče iz Rima: Katoliška akcija! Posebnost in bistvo te akcije je v tem, da za ohranitev vere in za uveljavljenje pravic vere in Cerkve v javnosti delajo ne samo duhovniki, ampak tudi lajiki (neduhovniki). Knjižica obširno odgovarja z ozirom na vse panoge zasebnega in javnega življenja na vlevažni vprašanji: Kako in kaj delati. Knjižica stane 20 Din ter se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

»Domači živinozdravnik« je naslov zelo obsežne, vsebinsko visoko vredne knjige, ki jo je v prav trpežni in okusni opremi izdala založba Umetne propagande in Ljubljani (odpravnštvo v Loki pri Zidanem mostu). Največje, najskrbnejše pažnje potrebno premoženje velikega ali malega gospodarja je njegova živina, kateri mora posvečati vso svojo skrb in paziti na njeno zdravje. Zato je z opravi-

še danes prav dobro ohranjen, na nižjem gričku in je zibelka zagorske junakinje ter mučenice Veronike Deseniške. Od Juračkov je lep pogled na gradišče, ki zre ter se smehlja po selu Desenič in mični okolici.

Roparski glavar ni povpraševal, kako in kaj je z gradičem na gričku, ampak je kresal kar peš od krčme navzdol, enkrat navkreber in že je bil v lepo ležečem Deseniču ter tudi pri sejmišču, kjer je bil šunder, dirindaj, krik ter vik, kakor bi barantali za konjska kljuseta sami cigani. Preril se je komaj skozi uhod, razrival kričečo množico in že bolj proti sredini se mu je nudil prizor, kateremu ni bil priča nikdar poprej. Kar groza ga je spreletela po hrbtu. V zemljo so bili zasajeni trije prav debeli koli eden za drugim in ob nje privezani trije guzajci za roke in noge, da se nobeden niti ganiti ni mogel. Vsa od mimoidočih je potegnil s palico po privezanem, koder je pač padlo. Priča tej ljudski osveti so bili orožniki in občinski pandur je še celo stražil kaznjence, da bi nobeden ne utekel. Kako žalost-

na prikazen so bili njegovi tovariši! Gologlavi, miloprosecih pogledov so prenašali molče neusmiljene udarce, ki so deževali nanje, sedaj redkeje, zopet bolj pogostoma, kakoršen je bil pač mimo se valeči promet. Moški so nastopali v ulogah vršilcev ljudske kazni; ženske pa so upile, zmerjale ter kazale s prsti na šibane z glasnimi opazkami: »Evo vas, gadine krajnske (Zagorci pravijo obmejnimi Štajercem Krajnci), boste znali v drugič izmikati denar poštenim Hrvatom! Lepop, ki kakor cigan ne spada na pošter sejra!« Še le to psovanje je poučilo Guzaja o hrvatskem običaju, da kar narod sam sodi ter kaznuje pri svežem zločinu zasačene. Ako bodo morali stati tovariši privezani do večera vsak na svojem lesenem križu, potem: adijo majka zemlja in pozdravljena večnost! Treba jih je za vsako ceno rešiti, toda kako, ker je bilo razljutenih ter maščevanja željnih hrvatskih batinašev kakor lista in trave. Ko je prehodil z največjo težavo sejmišče, ki je bilo natrpano živine ter raznolikega

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji Kanc-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 379

Cepljene vinske trte nudi I. trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptujju, žel. postaja Moškajnci. Trte so vskladiščene pri načelniku Jan. Šegula v Hlaponcih, kjer se tudi dobijo sadna drevesa, posebno bobovec. Za trte zahtevajte cenik, ki je brezplačno na razpolago. Kratak naslov za pismo: Trsničarska zadruga, p. Juršinci. 303

Inserirajte!

ženim veseljem pozdraviti izdajo tega velikega svetovalca pri obolenju in ponesrečenju domačih živali tem bolj, ker je to najboljša in najbolj obsežna tovrstna knjiga sedanosti. Njena poučna in lahko umljiva vsebina je spremljana s stotinami krasnih slik, ima posebni oddelek, ki razpravlja o pripravi domačih zdravil s pomočjo znanih zdravilnih zelišč, svetuje, kako se razne bolezni razpoznajo in kako se jih obvaruje. Koristila bode vsakemu, tudi najmanjšemu kmetovalcu in se mu bo izplačala mnogokrat. Priporočamo jo in opozarjamo na zadnjo stran t. l., na kateri so navedene tudi ugodnosti, ki jih nudi založba našim čitateljem pri nakupu te zanimive knjige.

*

Starši vrgli sina v peč.

V vasi na Poljskem v bližini Krotovina se je zgodil pred kratkim grozen slučaj. Starši so sežgali pomotoma v peči lastnega sina. Posameznosti tega slučaja bi se glasile kakor pravljica, ako bi njihove istinitosti ne potrjevale izjave oblasti.

Nekega večera se je vračal kmet od sejma v spremstvu sina. Sin je imel pri sebi v žepu 300 poljskih zlotov. Med potjo so napadli tolovaji voz, na katerem sta se vračala oba sejmara. Očeta so ubili, sinu se je pa posrečil pobeg. Oteti je pribežal ves razburjen v sosedno vas, kjer je gospodarila njegova teta. Gospodinja je poslušala strahšen nečakov doživljanj čisto mirno, mu je obljubila, da bo poklicala na pomoč drugi dan orožnike in je pripravila ležišče preplašenemu poleg lastnega sina. Begunca je bil strah tako prevzel, da ni mogel spati. Slišal je, kako se je vrnil tetin mož ter jej povedoval, da se je roparski napad izjavil, ker denarja umorjeni ni imel pri sebi. Žena mu je odgovorila potihoma, da se je zatekel pobegli sin k njim in mora že imeti on denar. Oba zakonca sta se prestrčila, da bi ne izdal rešeni nečak napada. Po kratkem posvetovanju sta se podala mož in žena potihoma k ležišču obeh mladeničev, sta zgrabila v temi in v razburjeni nerazsodnosti kar

Družinsko pratiko

za tekoče leto še dobite v trgovinah papirja in tobačnih trafikah v Mariboru, ako si še niste nabavili iste do sedaj. 426

onega, ki jima je bil najbolj pri rokah in sta ga pognala v gorečo peč. Zgorel je lastni sin, nečak je bil slišal njun pogovor in je še pravočasno zamenjal prvotno mu odkazano ležišče.

*

Št. Petar pri Mariboru. Doba vinotočev se je že pričela. Prvi ga je otvoril vinogradnik Knuplež Ivan na Vodolah. Sledili mu bodo pa še drugi, če ne bo kupcev za priznano in dobro šentpetersko kapljico. — Občinski proračun za leto 1931, kakor ga je sklenil občinski odbor, je kralj. banska uprava odobrila. — Kaučičev dom v Metavi je dobil novega gospodarja, in sicer Vidmar Janeza. Da bi dobro gospodaril in se zadovoljen med nami počutil!

Razvanje pri Mariboru. Občinski proračun, kakor ga je sklenil občinski odbor, je banska uprava odobrila. Občinske doklade na direktne davke znašajo 50%, na državno trošarino istotako 50%. — K novoustanovljeni podružnici kmetijski družbe je pristopilo že 38 kmetovalcev. — Občinski odbor je v svoji seji soglasno sklenil zaprositi šolsko oblast, da se uvede na naši šoli nedeljen pouk, ker je to splošna želja in zahteva občanov. — Umetnega gnojila »Nitrofoskale« so si tukajšnji kmetovalci naročili nad 8000 kg.

Kamnica pri Mariboru. V pondeljek, dne 2. marca je bila dolga, dolga procesija od Hauptmanovega doma po zelo strmem, z vinsko trto obraščenem hribu proti Sv. Urbanu, kjer smo položili Stankota tik cerkve v hladni grob. Iz stolpa Sv. Urbana so se oglašali zvonovi, a pri hribu je glasno donela vroča

molitev pogrebcev in Stankotovih prijateljev k Bogu... Po sv. maši je domači g. župnik in prijatelj pokojnikov s prižnice govoril slovo umrlemu, ki je vse navzoče globoko ganilo in pretreslo. Vse je plakalo. »Tako zgodaj si nas zapustil...« Te besede so nas žgale vse, kakor ožarjeno jeklo. Ko so spuščali rakev v grob, so tudi krepki možje zajokali. Turobno je donela molitev z obrednimi besedami mons. Vrežeta in zadnja pesem »Vigred se povrne«. Z Bogom zlati, dobri Stanko! Naj Ti bo zemljica pri Sv. Urbanu lahka! Prijatelji, ko dospete k Sv. Urbanu, poiščite grob Hauptmana in spomnite se ga v molitvi...

Brezno. God sv. Gregorja se obhaja v četrtek dne 12. marca. Gregorjeva nedelja pa je po godu dne 15. marca. Toliko v vednost romarjem in kramarjem.

Jarenina. Šuntner umrl, prvi hip zdelo se je nemogoče. Saj njemu prijatelju bele smrti bo ista vendar prizanesla. Pa po kratki bolezni je 81letnemu starčku upihnila luč življenja. Šuntner, jareninski grobar, znan daleč na okrog, počiva tam na božji njivi, kjer je deloval nad 50 let. Gotovo nad 3000 Jareninčanov je položil k večnemu počitku. Še pred kratkim smo se čudili njegovi krepki naravi, v najslabšem vremenu je še izkopal dva sveža grobova, a enega ni več zakopal, poprej so zagrebli njega. Šuntner, mnogo dobrega si ti storil v življenju, veliko si molil zlasti v cerkvi in pri mrličih, poleg tega pa si tudi rad bil vesel. Še kot zlati ženin si na zlati gostiji mladeniško zavriskal. Marsikateremu si obljubil, kje ga boš zagrebel, a povsem ti ni bilo usojeno, ker na stotine še preostalih te je spremljalo na tvoji zadnji poti. Dragi Šuntner, počivaj v miru! — Istočasno je bila pokopana prava mučenica Terezija Donko. Prestrašno je bilo njeno trpljenje. Nad 15 mesecev je sključeno sedela v postelji ter gledala, kako ostudni črvi pri živem telesu godajo njeno meso. Pa ker je veliko trpela, je, upajmo, tudi veliko dosegla. Blag ji spomin!

Sv. Kunigunda na Pohorju. Z veselim srcem sem vzel pero v roke in zapisal te vrstice v zahvalo, da nas še ni podsipala burja s snegom. Poglejmo tudi, dragi čitatelji, kako smo se kaj ženili pri nas. V zakonski jarem se jih je vpreglo letošnji predpust kar deset parov. Bog daj, da bi zadovoljno vozili črez to viharno življenje ter srečno prijadrali v pristanišče večnosti. Sedaj v postnem času smo

Gamsov čop

(Gamsbari) krasni eksemplari. Gar. pristna antilopska dlaka, temna, polna, mehko mahedrava, z lepim belim robom, 16 cm dolga dlaka, stane s okrašenim tulcem samo 40 Din, posebno lep eksemplar s posrebrenim skupaj samo 70 Din, dvojnomočna, 18 cm dolga dlaka s tulcem in grandlom 100 Din, razpošilja po poštnem povzetju vezalnice kožnih brad.

H. Fenchel, Wien IX. Neudorfstr. 68/10.

naroda križ in kraž, je zbral neopaženo osem tovarišev, ki so zrlj vanj obupano po odpomoč, sicer bodo zapustili prvič ter zadnjič to prokletu Zagorje brez trohice plena, pač pa s tremi mučeniškimi mrličji. Glavar jih je podučil, da s tatvino ter ropom danes ne bo nič, ker je obdano sejmišče krog in krog od najbolj živahnega prometa in Hrvat je preveč pazljiv na svoj žep. Edina odpomoč, da otmejo tovariše gotove smrti, je ta, da dvigne osmerica bolj proti zgorajnemu vrhu sejma larmo in navidezen pretep ter krič kar med seboj. Celo središče se bo osredotočilo krog mesta prepira ter pretepa. Trenutke splošnega zanimanja na čisto drugem koncu bo izrabil že on sam v to, da bo prerezal vezi onim trem obkolih in eden od njih jih mora odvesti navzdol iz vasi proti Juračekom, neopaženo na njegov voz in hajdi proti meji — Sotli in preko.

Tolovaji so bili poslušni učenci, ki so izvršili takoj nasvet ter povelje glavarjevo.

Čisto na drugem koncu je buknil krik, kletvice, videti je bilo neusmiljeno mahanje s pali-

cami — običajna slika po zagorskih sejmih-kadar uhvatijo uzmoviča pri nepoštenem poslu. Sejmarski hrvatski kumeki so začeli kakor elektrizirani migati z ušesi, vsak je dvignil palico, oprijel tesneje torbo in najurnejših korakov proti onemu koncu, odkoder je podžigala vročekrvneželarma. Moškimi so sledile ženske in tem še kaznjence stražeči pandur z žandarji, saj se jim je obetala nova žrtev za kolec, vrv in batino. Par minut — prostor krog treh po ljudskem pravu obsojenih je bil prazen in Guzaj je imel lahko in neopaženo rešilno delo. Ko so izginili z zadnjimi močmi od kolcev odrezani guzajci, se je že pomikala galama ob vrhu sejmišča po selu navzdol in že je bilo videti, kako so bežali moški z jerihonskim krikom na vse strani, eden je psoval drugega in mu grozil z batinaškim obračunom. Vse je vpilo iz polnih grl, se je rilo, grozilo, klelo, mahalo s palicami, a nikdo ni znal, za kaj da gre, kedo je uzmovič, lopov in ona prokleta gadenakukavica, ki spada na kol pred ljudsko sodbo!

(Dalje prih.)